

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิวัฒนาการความก้าวหน้าทางอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้น อินเทอร์เน็ตได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ต่างก็ต้องปรับตัวเพื่อให้ก้าวทันยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงนี้ องค์กรที่เกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนไม่ว่าจะเป็น วิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ต่างก็ปรับใช้อินเทอร์เน็ตให้เป็นช่องทางการสื่อสารใหม่สำหรับการสื่อสาร

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของบุคลากรในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่มีต่อเนื้อหา และรูปแบบของการเสนอข่าว โดยศึกษาจากปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะประชากร เนื้อหาของเว็บไซต์ และรูปแบบการนำเสนอข่าว ที่มีผลต่อความพึงพอใจ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ตลอดจนค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของประชากรของผู้อ่าน เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ รูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม
4. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์

6. เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่มีความน่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงใช้สถิติอ้างอิง เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t test และ One-way ANOVA

ลักษณะประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ที่ทำงานในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งในตำแหน่ง อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติงานด้วยคอมพิวเตอร์เป็นประจำ จำนวน 272 คน ที่ปฏิบัติงาน ในช่วงเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551

การสุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973, p. 1088) ได้จำนวน 272 คน จากจำนวนประชากร 874 คน จากนั้นจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก จนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน และออกไปเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามจำนวน 272 ฉบับ กลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (*independent variables*)

1. ลักษณะประชากรของผู้อ่าน
2. เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์
3. รูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

4. พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวแปรตาม (*dependent variables*)

ความพึงพอใจต่อรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการจากวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย แล้วนำมากำหนดโครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถาม
2. กำหนดรูปแบบของคำถาม โดยต้องศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำราต่าง ๆ งานวิจัยและการสำรวจในเรื่องคล้ายกันก่อน
3. เขียนแบบสอบถามฉบับร่าง อาศัยหลักการสร้างตามขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2
4. ให้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาเกี่ยวกับความถูกต้องใช้ได้ของคำถามแต่ละข้อ จากนั้นนำเอาข้อวิจารณ์เหล่านั้นมาพิจารณาแก้ไขให้เหมาะสม
5. นำแบบสอบถามไปทดลองทำ try-out กับประชากรนอกกลุ่มตัวอย่างทดลองตอบแบบสอบถาม โดยจะนำไปทดลองกับเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่ระบุไว้ก่อนแล้วให้เป็นกลุ่มนอกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อ pretest-posttest หาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อถือได้ต่อไป
6. พิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงหลังจากได้รับการปรับปรุงในขั้นที่ 5 แล้วนำไปสำรวจกับตัวอย่างจริงต่อไป

เนื้อหาของแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ลักษณะงานที่ทำ ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ (multiple choices) จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยลักษณะของคำถามแบบเลือกตอบ (multiple choices) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices) จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านข่าวออนไลน์ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices) จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยจัดทำเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 16 ข้อ ตามหลักเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert scale) ซึ่งได้กำหนดน้ำหนักระดับความคิดเห็น และมีให้เลือก 5 ระดับ

โดยลักษณะของแบบสอบถามมาตรการประเมิน (rating scale question) นั้นจะกำหนดน้ำหนักความคิดเห็นที่มีต่อตัวแปรดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก่อนการเก็บข้อมูลจริงผู้วิจัยต้องดำเนินการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัย โดยการตรวจสอบค่าความถูกต้องใช้ได้ (validity) และตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือได้ (reliability) ของเครื่องมือวิจัย เพื่อให้เครื่องมือวิจัยสามารถวัดค่าได้อย่างถูกต้องและนำไปสู่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. ตรวจสอบค่าความถูกต้องใช้ได้ (validity) โดยการขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในด้านความถูกต้องใช้ได้ของเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของโครงสร้าง (structure validity) ที่จะสำรวจ แล้วนำข้อวิจารณ์เหล่านั้นมาพิจารณาแก้ไขให้เหมาะสม
2. ตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือได้ (reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับประชากรนอกกลุ่มตัวอย่างได้แก่เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ถูกกำหนดไว้แล้วสำหรับการทดสอบค่าความน่าเชื่อถือได้ เป็นการทดสอบก่อน-หลัง โดยเว้นระยะห่างครั้งแรกและครั้งที่ 2 ประมาณ 2 สัปดาห์ จำนวน 28 คน (pretest, posttest) แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ซึ่งค่า r ต้องไม่ต่ำกว่า 0.85 และหาค่า reliability ($\alpha = \text{alpha}$) ได้เท่ากับ 0.92 (วิษณุ สุวรรณเพิ่ม, 2549) แบบสอบถามจึงมีความน่าเชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเอง (self administered questionnaire) โดยผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์อยู่เป็นประจำหรืออย่างน้อยไม่ต่ำกว่าอาทิตย์ละ 1 ครั้ง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (data processing) หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยกำหนดการให้รหัสข้อมูล (coding data) ทั้ง 2 วิธีคือ ให้รหัสของข้อมูลไว้ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล (deductive) สำหรับการให้รหัสคำตอบจากแบบสอบถาม และให้รหัสหลังจากได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว (inductive) สำหรับคำถามชนิดปลายเปิด ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 13.0 และได้วิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบแผนภูมิประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบแผนภูมิประกอบความเรียง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จะใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบแผนภูมิประกอบความเรียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จะใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบแผนภูมิประกอบความเรียง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามส่วนที่ 5 เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การวัดแบบ rating scale (มาตราประเมินค่า) การตอบแบบสอบถามนี้มีการกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ได้ 5 คะแนน
มาก	ได้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ได้ 3 คะแนน

น้อย ได้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด ได้ 1 คะแนน

โดยผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้
การกำหนดช่วงคะแนนใช้สูตรในการคำนวณของ Best (1986, pp. 181-183)
เกณฑ์การกำหนดการแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยคะแนนดังนี้

ระดับการประเมิน	การแปลค่าคะแนน
มากที่สุด	4.51 – 5.00
มาก	3.51-4.50
ปานกลาง	2.51-3.50
น้อย	1.51-2.50
น้อยที่สุด	1.00-1.50

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้สถิติทดสอบ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ใช้สถิติการหาค่าร้อยละ (percentage) ของแบบสอบถามที่เป็นลักษณะประชากร เนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ รูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็น rating scale ใช้ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation--SD) ในการแปลความ
2. การทดสอบลักษณะประชากรกับความพึงพอใจต่อรูปแบบหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะใช้สถิติ t test, One-way ANOVA กรณีที่เกิดความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD
3. การทดสอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์กับความพึงพอใจต่อรูปแบบหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะใช้สถิติ t test, One-way ANOVA กรณีที่เกิดความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD

4. การทดสอบรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์กับความพึงพอใจต่อรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะใช้สถิติ t test, One-way ANOVA กรณีที่เกิดความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD

5. การทดสอบพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์กับความพึงพอใจต่อรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะใช้สถิติ t test, One-way ANOVA กรณีที่เกิดความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD

ซึ่งกระบวนการทำงานวิจัยค้นหาข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้ เมื่อได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการดำเนินงานแล้ว จะนำผลลัพธ์ที่ได้ทั้งหมด ไปเสนอเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดในบทที่ 4 ต่อไป